

Brüssel, 21.4.2021
COM(2021) 208 final

2018/0236 (COD)

**KOMISJONI TEATIS
EUROOPA PARLAMENDILE,**

mis on esitatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõike 6 alusel

ning milles käsitletakse

nõukogu seisukohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse, millega luuakse liidu kosmoseprogramm ja Euroopa Liidu Kosmoseprogrammi Amet ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 912/2010, (EL) nr 1285/2013 ja (EL) nr 377/2014 ning otsus nr 541/2014/EL, vastuvõtmise kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

**KOMISJONI TEATIS
EUROOPA PARLAMENDILE,**

mis on esitatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõike 6 alusel

ning milles käsitletakse

nõukogu seisukohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse, millega luuakse liidu kosmoseprogramm ja Euroopa Liidu Kosmoseprogrammi Amet ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 912/2010, (EL) nr 1285/2013 ja (EL) nr 377/2014 ning otsus nr 541/2014/EL, vastuvõtmise kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

1. TAUSTTEAVE

Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku (dokument COM(2018) 447 final – 2018/0236 (COD)) edastamise kuupäev:	6. juuni 2018.
Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamuse kuupäev:	17. oktoober 2018.
Regioonide Komitee arvamuse kuupäev:	6. detsember 2018.
COREPERis heaks kiidetud osalise esialgse kompromisskokkuleppe (ühisiseisukoht) kuupäev:	13. märts 2019.
Euroopa Parlamendi seisukoha kuupäev, esimene lugemine (sisaldab ühisiseisukohta):	17. aprill 2019.
COREPERi poolt poliitilise kokkuleppe heakskiitmise kuupäev:	18. detsember 2020.
Euroopa Parlamendi tööstuse, teadusuuringute ja energiatehnika komisjonis (ITRE) kompromisskokkuleppe üle hääletamise kuupäev:	14. jaanuar 2021.
Nõukogu seisukoha vastuvõtmise kuupäev:	19. aprill 2021.

2. KOMISJONI ETTEPANEKU EESMÄRK

Uus kosmoseprogramm koondab esimest korda ühe määruse alla kõik ELi kosmosega seotud tegevused, nimelt olemasolevad juhtalgatused Copernicus, Galileo ja EGNOS ning uued algatused satelliitside (GOVSATCOM) ja kosmose olukorrast ülevaate saamise (SSA) valdkonnas. Määrusega lihtsustatakse ja ühtlustatakse juhtimist ning kasutatakse ära sünergia ja horisontaalsete tegevuste võimalused.

Lisaks pööratakse ELi kosmoseprogrammi määruses suurt tähelepanu kosmoseteenuste sektorile, kasutajatele ja turuleviimisele ning kosmoseandmete ja -teenuste tohtu potentsiaali ärakasutamisele lisaväärtust andvate rakenduste ja teenuste arendamisel. Lisaks sellele toetavad kosmoseprogrammi raames pakutavad kosmoseandmed ja -teenused poliitika

kujundamist rohe- ja digipöörde läbiviimisel ning muudes ELi poliitikavaldkondades. Kosmoseprogrammiga edendatakse ettevõtlust kosmose ökosüsteemis ja kosmosesektori konkurentsivõimet kogu väärtusahela ulatuses, toetades uusi turuletulijaid, väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtjaid ja idufirmasid ning nende piiriülest osalemist.

3. MÄRKUSED NÕUKOGU SEISUKOHA KOHTA

Nõukogu esimese lugemise seisukoha vastuvõtmine peaks nüüd võimaldama määruse lõplikult vastu võtta. On oluline uus kosmoseprogramm ja uus Kosmoseprogrammi Amet (EUSPA) võimalikult kiiresti tööle rakendada, et tagada olemasolevate operatiivteenuste katkestusteta jätkumine. EUSPA asendab Euroopa GNSSi Agentuuri (GSA) ja laiendab selle tegevust ning tagab komisjoni alluvuses teenuste järjepidevuse ning taristu ja süsteemide turvalisuse. Määruse jõustumine on eeltingimuseks ka EUSPA ja Euroopa Kosmoseagentuuriga (ESA) finantsraampartnerluse lepingu sõlmimisele, samuti teiste üksustega programmi rakendamise eesmärgil muude eelarve kaudse täitmiseiga seotud kokkulepete sõlmimisele.

Seoses küsimustega, mis jäid 2019. aasta veebruaris saavutatud osalise ühisseisukoha järel lahendamata, jäävad nõukogu seisukohas kehtima komisjoni ettepaneku põhimõtted kõigis horisontaalsetes avatud punktides, eelkõige rahvusvahelise koostöö, eelarve paindlikkuse ja programmi kestuse osas, ning see tagab ELi kosmoseprogrammide, eelkõige Galileo ja Copernicuse teenuste pikaajalise järjepidevuse.

Nõukogu seisukoht võtab arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu vahel 15. detsembril 2020 saavutatud ning komisjoni toetatud poliitilist kokkulepet:

- programmi *juhtimise* osas on määruse eesmärk lihtsustada ja ühtlustada olemasolevat ELi õigusraamistikku kosmosepoliitika valdkonnas ning ELi kosmoseprogrammi juhtimist käsitlevaid eeskirju; Ülesanded jagunevad erinevate osalejate ehk komisjoni, EUSPA ja ESA vahel, eelkõige ühtse finantsraampartnerluse lepingu sõlmimise kaudu. Euroopa Parlamendiga saavutatud poliitilise kokkuleppe kohaselt rõhutab nõukogu seisukoht kaasseadusandjate jaoks läbipaistvust finantsraampartnerluse lepingu, rahalist toetust käsitlevate kokkulepete ja tööprogrammide osas.
- *kestus* on vastupidiselt komisjoni ettepanekule viidud nüüd mitmeaastase finantsraamistiku 2021– 2027 kestusega kooskõlla, kuid määruses selgitatakse, et Euroopa Kosmoseagentuur (EUSPA) on sellest ajapiirangust välja jäetud ja see võimaldab katta tegevuskulusid ka pärast 2027. aastat, et tagada nii kriitilise tähtsusega operatiivtegevus ja teenuste osutamine;
- seoses *kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonide osalemisega* avaldab komisjon kahetsust, et tema esialgset ettepanekut avatud osalemise kohta programmides Copernicus ja Galileos/EGNOS ei võetud nõukogu seisukohas täielikult arvesse. Tegelikult eeldatakse nõukogu tekstis, et programmis Galileo/EGNOS osalemiseks peavad kõik kolmandad riigid, välja arvatud EMP riigid, sõlmima konkreetse rahvusvahelise lepingu kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 218. Komisjon saab siiski nõukogu seisukohaga nõustuda, võttes arvesse kosmosetegevuse eripära julgeoleku, sealhulgas tööstusjulgeoleku seisukohast, ning soovides leida kompromissi;
- seoses *rahastamiskõlblikkuse ja hangetes osalemise tingimustega* on nõukogu seisukohaga lisatud uued olulised elemendid ning struktureeritud ja põhjalik menetlus. Kuigi tekstis nähakse ette koormavamad menetlused, kajastab see

komisjoni esialgse ettepaneku mõtet seoses vajadusega kehtestada eelnevalt selged rahastamiskõlblikkuse ja osalemise tingimused ning vajadusega tagada liidu julgeolekuhuvid, komisjoni institutsioonilised õigused ja programmi sujuv toimimine.

4. KOKKUVÕTE

Komisjon nõustub nõukogu seisukohaga.

5. KOMISJONI AVALDUS

Komisjon on esitanud ühe ühepoolse avalduse, mis on esitatud liites.

LIIDE

Komisjoni avaldus

Komisjoni avaldus finantsraampartnerluse lepingut, rahalist toetust käsitlevaid lepinguid ja tööprogramme käsitlevate rakendusaktide suurema läbipaistvuse kohta:

„Nõukogu ja Euroopa Parlament leppisid kokku Euroopa kosmoseprogrammi määruse kompromisstekstis, mille kohaselt peab komisjon neid sõlmitavatest finantsraampartnerluse ja rahalist toetust käsitlevatest lepingutest ja nende rakendamisest ning tööprogrammidest teavitama. Kokkulepitud tekstis sätestatakse, et komisjon kiidab kõnealused lepingud ja tööprogrammid rakendusaktidega heaks. Seetõttu täidab komisjon oma kohustust teavitada Euroopa Parlamenti ja nõukogu finantsraampartnerluse lepingu või rahalist toetust käsitleva lepingu eelseisvast sõlmimisest või tööprogrammi vastuvõtmisest vastavalt komiteemenetlusi käsitleva teabe sätetele, mis on esitatud määruses (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes“.